

Van de Voorzitter

Op 16 en 17 juni a.s. zal het jaarlijkse NVK-congres weer plaatsvinden in het Kamerling Onnes Gebouw van de Leidse Faculteit Rechtsgeleerdheid die ons weer haar gastvrijheid verleent. Het thema dat dit jaar centraal staat is: desistance. Met dit begrip uit de levensloopcriminologie wordt het beëindigen van een criminele carrière bedoeld. Of dit nu gebeurt door uit te treden uit een criminele organisatie, een jeugdbende of door op eigen houtje op te houden met het plegen van strafbare feiten.

Als vertaling voor desistance - en als titel van zijn oratie 'Over het verlaten van criminele organisaties' - heeft Frank Bovenkerk het begrip 'uittreden' gebruikt. Hij stelde bij die gelegenheid onder meer de vraag aan de orde op welke wijze leden die er genoeg van hebben aan de greep van de criminele organisatie kunnen ontsnappen. Maar ook ongeorganiseerde daders die individueel of samen misdrijven plegen, kunnen er genoeg van krijgen en 'desisteren', d.w.z. er van afzien.

Bekend is dat het proces van stoppen met misdaad vaak spontaan verloopt doordat adolescenten de criminaliteit ontgroeien. Voor zover dat niet het geval is, rijst de vraag op welke wijze

de overheid direct of indirect (bijvoorbeeld door middel van de reclassering) kan helpen het 'desistentieproces' te vergemakkelijken en/of bespoedigen. Die vraag is om verschillende redenen actueel. Aan terugdringen van criminaliteit wordt een hoge politieke prioriteit toegekend. Van de overheid wordt gevraagd dat zij haar beleid verantwoordt in termen van wat het heeft opgeleverd. Van het justitiebeleid wordt verwacht dat het terugvallen van daders in crimineel gedrag aantoonbaar is afgenomen.

Over de belofes en valkuilen van het desistentieproces en over de successen en mislukkingen bij het vergemakkelijken en bespoedigen ervan zullen twee gerenommeerde sprekers een keynote geven. Op de eerste congresdag spreekt professor Anthony Bottoms van de Universiteit van Cambridge, op de tweede dag professor Paul Nieuwbeerta van de Universiteit Leiden. In dit nummer van De Criminoloog vindt u verdere informatie over het congres evenals een call for papers over andere onderwerpen die tijdens het de marktdagdelen van het congres kunnen worden gepresenteerd. Verder maakt u kans op een gratis exemplaar van *Overtuigend bewijs* van Peter van Koppen als u deelneemt aan de prijsvraag aan het eind van dit nummer. Ten slotte valt er nog een bestuurswijziging te melden. Marieke Liem is afgetreden. Haar plaats in het bestuur is ingenomen door Joni Reef (eveneens verbonden aan de Universiteit Leiden).

Willem de Haan

INHOUDSOPGAVE

1 Van de Voorzitter

Overlijden Josine-Junger-Tas (1929-2011)

2 Uit het onderzoeksveld

- Wetenschap en politiepraktijk. De onderzoeksagenda van het LEC EGG en de eerste ervaringen van een junior onderzoeker.

3 Criminologische conferenties

- Studiemiddag Migratie, Etniciteit en Criminaliteit
- Studiemiddag 'Cybercrime'

4 Buitengewone masterscripties

- Hennep telen en geweld oogsten?!
- "Wij Chinezen zijn nooit stout".
- Vroege versus late starters: Achtergronden, ontwikkeling en criminele 'carrières' van delinquenten met schizofrenie.

7 Prijsvraag

Call for papers

Recent verschenen

9 Oraties en Promoties

Benoemingen, onderscheidingen, enz.

Agenda

Colofon

Overlijden Josine Junger-Tas (1929-2011)

Op 22 januari jl. is criminoloog prof.dr. Josine Junger-Tas overleden. Zij was hoogleraar aan de Universiteit van Lausanne en gasthoogleraar bij het Willem Pompe Instituut van de Universiteit Utrecht. Josine was mede-oprichter van de 'European Society of Criminology', lid van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming en een autoriteit op het gebied van jeugdcriminologie en jeugdbeleid. Zij was een gedreven onderzoeker en een gepassioneerde pleitbezorger voor de belangen van jeug-

dige delinquenten. Zij kon zich erg boos maken over het onbegrip voor kinderen in kringen van beleidsmakers. Maar hoezeer zij zich er ook over opwond, altijd bleef zij schaterlachen.

Zij studeerde sociologie en promoveerde in 1972 op het onderwerp 'Kenmerken en sociale integratie van jeugddelinquenten'. Sindsdien deed zij onophoudelijk en onvermoeibaar onderzoek naar oorzaken en achtergronden van jeugdcriminaliteit. Ook was zij betrokken bij ontwikkeling en evaluatie van jeugdbeleid, als onderzoeker bij het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum van het Ministerie van Justitie, waarvan zij ook enige tijd directeur was. Zij nam het initiatief tot de 'International self-report delinquency study'; een onderzoek naar prevalentie en incidentie van jeugddelinquentie in dertien landen.

Voor haar pionierswerk op het gebied van de jeugdcriminologie ontving zij internationaal erkenning. In 1990 ontving zij de Selling-Glueck Award en in 2007 de Distinguished International Scholar Award van de American Society of Criminology. Van de Universiteit de Lausanne kreeg zij een eredoctoraat.

Wij betreuren het verlies van deze gepassioneerde en gewaardeerde collega die uitblonk in het verbinden van (jeugd)onderzoek en (jeugd)beleid.

Willem de Haan

Uit het onderzoeksveld

Wetenschap en politiepraktijk. De onderzoeksagenda van het LEC EGG en de eerste ervaringen van een junior onderzoeker
Ruth Sanberg is werkzaam als junior onderzoeker bij het Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld in Den Haag

Maar wat doen jullie dan precies? Dat is een veelgestelde vraag die ik hoor wanneer ik op borrels en congressen vertel werkzaam te zijn bij het Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld (LEC EGG). Al in de sollicitatieprocedure is mij op het hart gedrukt dat het onderzoek van het expertisecentrum vooral gericht is op methoden en technieken van de politie, en dat ik dus niet moest verwachten dat ik dagelijks eigenhandig slachtoffers van eengerelateerd geweld zou gaan redde. Dat vond ik geen enkel probleem: als ik zo heldhaftig was geweest was ik wel politieagente geworden. Na ruim anderhalf jaar werken als junior onderzoeker bij het LEC EGG is het inderdaad zo dat ik het grootste gedeelte van mijn tijd besteed aan het schrijven van rapporten en het bestuderen van dossiers en cijfers van het expertisecentrum. Maar dat betekent niet dat ik alleen maar met mijn neus in de boeken zit. In dit stuk geef ik een korte toelichting op de taken en onderzoeksagenda van het LEC EGG, en vertel ik over mijn ervaringen als junior onderzoeker binnen de politieorganisatie.

De taken van het LEC EGG

Het expertisecentrum is ondergebracht bij regiopolitie Haaglanden, maar voert haar taken uit ten behoeve van de gehele Nederlandse politie. De komende reorganisatie van de politie zal voor het LEC EGG niets afdoen aan het landelijke takenpakket, waarin vier velden te onderscheiden zijn. Ten eerste

is dat operationele advisering en ondersteuning door ervaren politiemensen met kennis op het terrein van eengerelateerd geweld, die wij materiedeskundigen noemen. Deze materiedeskundigen maken analyses en bieden advies en ondersteuning aan politiekorpsen, zowel binnen Nederland als in internationale context, en aan relevante (keten)partners, zoals het OM of de vrouwenopvang. Het tweede taakveld is wetenschappelijk onderzoek, dat enerzijds gericht is op het verbeteren van methoden en technieken voor de signalering en aanpak van eerkwesties en anderzijds op het verkrijgen van inzicht in de achtergronden en dynamiek van eengerelateerd geweld. Onderwijs en voorlichting vormen het derde taakveld. Het LEC EGG levert een bijdrage aan de professionalisering van politieambtenaren op het gebied van eengerelateerd geweld en stelt kennis en actuele informatie beschikbaar aan de Nederlandse politie. Ten slotte houdt het expertisecentrum zich bezig met het opbouwen en onderhouden van haar (inter)nationale netwerk. Het centrum bevordert samenwerking met partners, vormt en onderhoudt een netwerk van relevante belangengroeperingen die een rol kunnen spelen in eezaken en stelt kennis en informatie over deze netwerken beschikbaar aan de politie.

Door de nauwe samenwerking van wetenschap en praktijk is in de loop der jaren de 'methode LEC EGG' ontstaan, waarmee zoveel mogelijk relevante informatie op een systematische manier wordt verzameld, teneinde een gedegen analyse van een mogelijke eerzaak te kunnen maken. De methode wordt toegepast op alle zaken die bij het expertisecentrum binnenkomen, en is sinds juni 2010 verplicht gesteld via de Aanwijzing huiselijk en eengerelateerd geweld.

Politiepraktijk: hoop en wanhoop

De acht materiedeskundigen van het LEC EGG hebben jarenlange ervaring opgedaan met eerkwesties in diverse functies bij de politie, zoals wijkagent of jeugdresearcher. In hun huidige functie verlenen ze dagelijks ondersteuning en advies aan politieagenten in heel Nederland. Veel van hun werk speelt zich af achter een bureau, maar regelmatig is er direct contact met slachtoffers en verdachten. En zoals Lianne Kleijer-Kool in een voorgaande aflevering van *De Criminoloog* al beschreef, vertellen politiemensen graag over hun werk. In mijn eerste werkweken werd ik dan ook meteen door collega's op sleeptouw genomen. Zo heb ik een aantal gesprekken bijgewoond met slachtoffers van eengerelateerd geweld. Het eerste gesprek dat ik meemaakte vond plaats in de vrouwenopvang. Het slachtoffer was erg emotioneel. Door kennis van de achtergronden van tradities rondom eer konden mijn collega's zich goed inleven in haar situatie. Dit gaf tegelijkertijd ruimte om de confrontatie aan te gaan over de rol die het slachtoffer zelf in de dramatische gebeurtenis had gespeeld en voor een stevige waarschuwing over de veiligheidsrisico's. In de week daarop ontmoette ik een verliefd stel dat gevlucht was voor dreigend geweld omdat de familie het niet eens was met hun relatie. Hun vastbeslotenheid om samen een nieuw leven op te bouwen, gaf een positieve en hoopvolle richting aan het gesprek. Zo viel ik in mijn eerste werkdagen met mijn neus in de boter: ik ontmoette de mensen achter de dossiers. Ik zag hoe de politie met hen omging, en dat er tussen de ellende soms veelbelovende verhalen naar voren kwamen. Als ik die eerste weken nu vergelijk met het werk van alledag, is dat contrast nog scherper. Want bij de dagelijkse werkbesprekingen raken de positieve verhalen soms ondergesneeuwd. Op een mindere dag kan het leed dat slacht-

offers jarenlang wordt aangedaan, moedeloos maken. Maar ook kan de enigszins cynische instelling van de doorgewinterde politieagent de kop opsteken (denk aan het gitzwarte humeur van detective Sipowicz in NYPD Blue) als er een zaak langskomt waarin betrokkenen van alles bij elkaar liegen en bedriegen. Het is in eezaken echt niet altijd zonneklaar wie er nu slachtoffer is en wie de dader. Dat ik hier als onderzoeker zo dicht op de dagelijkse politiepraktijk zit, of het nu de hoopvolle of de cynische kant is, het geeft een waardevolle extra dimensie aan mijn onderzoekswerk.

Kwantitatief en kwalitatief

Andersom draagt het wetenschappelijk onderzoek evenzeer bij aan verdieping van het dagelijkse politiewerk. Naar aanleiding van de publicatie van ons rapport over kwantitatieve gegevens van binnengekomen zaken bij het LEC EGG “Inzicht in cijfers. Mogelijke eezaken in 2007, 2008 en 2009”, is er een levendige discussie op gang gekomen met operationele collega’s binnen en buiten het expertisecentrum. Het is erg belangrijk te blijven uitspreken dat betrouwbare cijfers niet met één druk op de knop te verkrijgen zijn: de doorsnee diender wil alles het liefst zo snel mogelijk doen. Dat dat bij eerconflicten meestal niet kan, omdat er voor een analyse uitgebreide achtergrondinformatie nodig is, leidt nogal eens tot verzuchtingen over papierwerk. Maar uiteindelijk zien ook de meeste politiemensen het belang van een eenduidig registratiesysteem voor eegerelateerd geweld. Dat dient niet alleen als bron voor wetenschappelijk onderzoek, maar is ook voor het dagelijkse werk van het LEC EGG en de politie van grote waarde. Wanneer alle politiekorpsen op een uniforme wijze mogelijke eezaken registreren, zijn er meer mogelijkheden om uitspraken te doen over de aard en omvang van eegerelateerd geweld waarmee de politie in Nederland te maken krijgt. En dan kunnen dienders uit de verschillende regio’s ook aan hun eigen chef laten zien hoeveel uren ze in dit werk investeren.

Rapporten en andere publicaties

Ook buiten deze rapporten om verschijnen er publicaties van de onderzoekers van het LEC EGG, zoals in *Crimelink en Procces*. Hierin publiceerden wij afgelopen zomer een artikel over egodocumenten van vrouwen die in hun leven te maken hebben gehad met eegerelateerd geweld – tevens het onderwerp van onze presentatie op het NVK-congres. Actuele projecten richten zich onder andere op bemiddeling bij eegerelateerd geweld, en de invloed van internet op eerconflicten. Eercodes mogen dan voortkomen uit oude tradities, ze zijn niet statisch en bewegen mee met maatschappelijke ontwikkelingen zoals de opkomst van nieuwe media. Een brede blik op eegerelateerd geweld is nodig om stereotype beeldvorming te vermijden en recht te doen aan de complexe aard van het probleem. Deze brede blik komt niet alleen tot uiting in de verscheidenheid aan onderwerpen van onderzoek, maar ook in de diverse partners waarmee het LEC EGG samenwerkt. Zo verstrekt het centrum op basis van de door onderzoek verkregen inzichten adviezen aan de Minister van Justitie en Veiligheid en de Raad van Korpschefs. Tegelijkertijd is het aansluiten bij het wetenschappelijk debat in het veld van de (culturele) criminologie onderdeel van de onderzoekstaak van het LEC EGG. Daarmee zullen de diverse onderzoeksmethoden en thema’s komende jaren op de onderzoeksagenda van het LEC EGG blijven staan, evenals het publiceren en toelichten van de onderzoeksresultaten binnen de politie en daarbuiten in het wetenschappelijke veld.

Het is inspirerend om op het snijvlak van praktijk en wetenschap te werken. Nu ik anderhalf jaar bij het LEC EGG werkzaam ben, waardeer ik steeds meer de naar buiten gerichte blik van het expertisecentrum. Niet alleen naar andere korpsen dan Haaglanden, maar ook naar andere instellingen die met eerkwesties te maken krijgen, én naar de academische wereld.

De onderzoeksrapporten van het LEC EGG zijn digitaal of op papier te verkrijgen. Neemt contact op (ruth.sanberg@haaglanden.politie.nl) en u krijgt een exemplaar toegestuurd.

Criminologische Conferenties

Studiemiddag Migratie, Etniciteit en Criminaliteit

Mariëtte van Denderen, promovendus aan de Rijksuniversiteit Groningen

Op 8 oktober 2010 vond in Den Haag een studiemiddag plaats over wetenschappelijk onderzoek naar de relatie tussen migratie, etniciteit en criminaliteit. De studiemiddag werd georganiseerd door de Nederlandse Vereniging voor Criminologie.

Centraal stonden vormen van criminaliteit waarbij landsgrenzen overschreden worden. In sommige gevallen overschrijden daders legaal een landsgrens, om vervolgens in het bestemmingsland een delict te plegen. Maar deze dag ging met name over criminaliteit die bestond uit illegale grensoverschrijdingen. Dhr. Gert Buist van het Expertisecentrum Mensenhandel/Mensensmokkel noemde het verschil tussen mensensmokkel (hulp bij de illegale inreis, doorreis of het verblijf van iemand) en mensenhandel (de uitbuiting van mensen, bijvoorbeeld in de prostitutiesector, of het inzetten van goedkope illegale arbeidskrachten). In tegenstelling tot wat vaak wordt aangenomen, hoeft er bij mensenhandel niet per se sprake te zijn van grensoverschrijding. De Nederlandse jongen die het Nederlandse meisje in de prostitutie brengt en uitbuit maakt zich schuldig aan mensenhandel. Tussen de overwegend wetenschappelijke presentaties was een verhaal uit de praktijk een welkome aanvulling. Dit bleek ook uit de vele reacties op dit onderwerp tijdens de discussie.

Van vraagteken naar vraagteken

Bij mensensmokkel is wel sprake van grensoverschrijding en wordt vaak gebruik gemaakt van valse of vervalste reis- of identiteitsdocumenten. Dr. Carolus Grütters van het Centrum voor Migratierecht ging hierop door en vertelde over zijn onderzoek naar migratiegerelateerde identiteitsfraude. Eén van de vragen die voor de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken beantwoord moest worden betrof de omvang van deze vorm van migratiecriminaliteit in verschillende landen buiten Nederland. Door verschillende definities van het begrip identiteitsfraude en veelal ontbrekende cijfers bleek dit moeilijk te achterhalen. De omvang bleek, zowel voor als na het onderzoek, een groot vraagteken. De resultaten die wel naar voren kwamen wezen niet op een groot probleem: in verschillende landen werden per miljoen gecontroleerde documenten tussen de 5 á 40 valse of vervalste documenten aangetroffen. De verwachte omvang van het probleem bleek vanuit de praktijk niet te onderbouwen, het ‘dark figure’ uiteraard daargelaten. Voor de opdrachtgever bleek dit moeilijk te accepteren: nu er eigenlijk geen groot pro-

bleem werd geconstateerd viel de aanleiding voor verder onderzoek hiernaar weg. Toch is een dergelijk onderzoek zeker zinvol. Uitsluiten is tenslotte ook rechercheren. Onderzoekers moeten hier alert op zijn. Vaak genoeg zeggen dat iets een probleem is betekent nog niet dat dit daadwerkelijk zo is. Het is niet voor het eerst dat de media alleen die onderzoeksresultaten weergeven die heersende maatschappelijke opvattingen bevestigen. Dit bleek onder andere tijdens de discussie toen een wetenschapper vertelde over haar ervaring met een journalist. De betreffende journalist wilde vooral de resultaten horen die makkelijk te verkopen waren. Vooral wanneer gesproken wordt over criminaliteit in relatie tot etniciteit 'vergeet' men voor het gemak dat de werkelijkheid vaak genuanceerder ligt. Hulde aan de onderzoekers die de resultaten voor zich laten spreken en geen maatschappelijk gewenste conclusies trekken.

Studiemiddag 'Cybercrime'

Melvin Soudijn

Op 10 december 2010 hield de NVK een studiemiddag over cybercrime aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Wouter Stol, Lectoraat Cybersafety aan de Hogeschool Leeuwarden, trad op als middagvoorzitter. In zijn openingswoord benoemde hij een paar punten die ook bij de andere drie sprekers steeds terugkwamen (het leek wel afgesproken). Voor het gemak heb ik deze punten naar vier thema's vertaald.

Het eerste thema betrof de vraag of theorieën uit de criminologie ook toepasbaar zijn op cybercrime. Het lijkt namelijk dat conventionele denkbeelden over de uitvoering van misdrijven niet op gaan bij cybercrime. Dat is niet zo vreemd gezien het feit dat de fysieke wereld beperkingen heeft die de digitale niet kent. Marianne Junger, Hoogleraar Social Safety Studies aan de Universiteit Twente, noemde het voorbeeld van inbreken. Een woninginbreker kan misschien tien woningen in een nacht binnensluipen. Een hacker kan binnen enkele seconden honderden, zo niet duizenden emails met virussen verspreiden die hem ongeautoriseerde toegang tot de computers van anderen kunnen geven. Stol vroeg zich daarom af in hoeverre de kennis die met geografische profilering is opgedaan ook toepasbaar is op cybercrime. Cybercriminelen kunnen namelijk de benedenbuurman hacken en een seconde later weer in een ander land actief zijn. Bovendien zijn daders niet gebonden aan bepaalde tijdstippen en kunnen dus ieder moment van de dag actief zijn. Johan van Wilsem, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden, nam als uitgangspunt niet de daders, maar slachtoffers van cybercrime. Daartoe hield hij een slachtofferenquête om theorieën over zelfcontrole te toetsen. Het is namelijk bekend dat naarmate mensen minder zelfcontrole hebben en impulsiever zijn, zij relatief vaker in de fysieke wereld slachtoffer zijn dan mensen met meer zelfcontrole. Het bleek dat weinig zelfcontrole ook een grotere kans op digitaal slachtofferschap met zich meebracht.

Een theorie die alle sprekers aan de praktijk probeerden te koppelen, was de Routine Activity Theorie (RAT). RAT werd hiermee het tweede thema van de middag. Deze theorie gaat ervan uit dat misdaad plaatsvindt als de gelegenheid er toe is. Die gelegenheid ontstaat bijvoorbeeld door gebrek aan toezicht, het afwezig zijn van een *capable guardian*. Het is dan zaak om het toezicht terug te krijgen, bijvoorbeeld door ouders of leraren

bewust te maken dat zij moeten monitoren wat hun kinderen of leerlingen op internet doen. Maar ook uit onverwachte hoek ontstaan nieuwe wachters. Zo bleek bijvoorbeeld dat sommige slachtoffers van internetoplichting het als hun levenstaak gingen zien om zelf oplichters te ontmaskeren. Als elektronische vigilantes zetten zij speciale websites op waar iedereen de namen van notoire oplichters kan nalezen. Hoewel iedereen het er over eens was dat RAT goede aanknopingspunten voor de bestrijding van cybercrime bood, bleek niemand dit nog empirisch te hebben getest.

Als derde thema kwam naar voren dat cybercrime eigenlijk een alledaagse misdaad was geworden. Politiedossiers wezen uit dat cybercrime tegenwoordig door jan en alleman wordt gepleegd. Te denken valt aan jongeren die elkaar pesten, boze werknemers die wraak op hun baas willen nemen en kleine oplichters op digitale marktplaatsen. Rutger Leukfeldt, onderzoeker bij het lectoraat Cybersafety van de NHL Hogeschool, constateerde dan ook dat veel daders van internetfraude weinig met georganiseerde misdaad te maken hebben.

Het vierde en laatste thema betrof spraakverwarring. Iedere spreker had zijn eigen afbakening van cybercriminaliteit die niet altijd duidelijk overkwam. Daardoor was het voor de zaal soms lastig om te schakelen. Dadergroepen konden in het ene geval bestaan uit prepuberale pestkoppen, terwijl het in een ander geval ging om internationaal opererende creditcard fraudeurs. Volgens de dagvoorzitter was het gebrek aan afbakening niet erg. Hij vond het belangrijker om een ernstig maatschappelijk fenomeen voor het voetlicht te brengen, dan te verzanden in allerlei definitiekwesties. Maar hier heb ik zo mijn twijfels. Om maatschappelijke problemen voor het voetlicht te brengen, zijn andere kanalen beschikbaar. Laat een journalist een opruïend stukje schrijven en er is vast wel een of andere politicus die kamervragen gaat stellen. Maar juist in de wetenschap zijn afkaderingen belangrijk om bepaalde verschijnselen te kunnen signaleren, te onderzoeken en te duiden. Stel nu dat ik het over groente zou willen hebben. Het maakt dan nogal uit of ik alleen ga praten over andijvie, koolraap of alle veldgwasen. Meer aandacht voor differentiatie bij cybercrime is daarom voor wetenschappelijk onderzoek een absolute noodzaak.

Buitengewone masterscripties

Hennep telen en geweld oogsten?!

Patrick van Dijk

Scriptiebegeleider: Henk van de Bunt

Tijdens het CIROC-seminar 'De wereld achter de wietteelt', nu ongeveer drie jaar geleden, heeft officier van justitie Ad Clarijs landelijke bekendheid gekregen door te stellen, dat 'in Limburg, Brabant en Zeeland (...) in de periode 2000-2005 25 mensen om het leven [zijn] gekomen door geweld dat rechtstreeks in verband staat met wietteelt'. Deze opmerkelijke stelling gecombineerd met de bevindingen van de criminologen Spapens, Van de Bunt en Rastovac over het geweld in relatie tot de hennepcultuur, die zij hebben neergelegd in hun rapport 'De wereld achter de wietteelt', hebben de opmaat gevormd voor mijn afstudeerscriptie 'Hennep telen en geweld oogsten?! Een onderzoek naar hennepgerelateerde geweldszaken in de Politieregio Midden en West Brabant'. In deze

scriptie heb ik verschillende wetenschappelijke bevindingen – zowel concrete over het geweld in relatie tot de hennepcultuur, als meer theoretische over het verband tussen geweld en drugsmarkten – tegen het licht gehouden.

De empirische basis voor mijn afstudeerscriptie is een casusbestand van 54 hennepgerelateerde geweldscasussen, waarvan de casussen zijn verzameld over de jaren 2008 en 2009 bij de Divisie Recherche van de Politieregio Midden en West-Brabant. De verzamelde casussen bestaan ofwel uit een aangifte van geweld ofwel uit een opsporingsonderzoek naar een geweldsincident. Naast de hiervoor verzamelde processen-verbaal, is aanvullende informatie over de casussen verkregen door te spreken met opsporingsambtenaren en door het verzamelen van krantenberichten. Voor de analyse van dit verzamelde gegevensmateriaal is voorts gebruik gemaakt van een aandachtspuntenlijst, die voor iedere casus is ingevuld.

Het resultaat van het casusbestand was de mogelijkheid om verschillende wetenschappelijke bevindingen te bestuderen. In relatie tot het geweld in de hennepcultuur bestaan immers verschillende wetenschappelijke discussiepunten. Misschien wel de belangrijkste betreft de stelling die allereerst is gedaan door Bovenkerk in zijn boek *Misdaadprofielen* en later nogmaals door Bovenkerk en Hogewind is herhaald, dat thuistelers van hennep door middel van intimidatie en bedreiging gedwongen zouden worden tot het ter beschikking stellen van ruimte voor de hennepkweek. Deze stelling is echter door de onderzoekers Spapens, Van de Bunt en Rastovac verworpen. Ook in mijn casusbestand bleek dwang tot het installeren van hennepkwekerijen niet aan de orde. Dit blijkt duidelijk uit de verschillende aanleidingen en (afgeleide) motieven voor het aangetroffen hennepgerelateerde geweld in de Politieregio Midden en West Brabant. Het geweld is namelijk onder te brengen, in wat door de Amerikaanse criminologen Cooney en Phillips de ‘Blackiaanse’ geweldstypologie is genoemd. De ‘Blackiaanse geweldstypologie, die is verval in het artikel *Crime as social control*’ van de vermaarde Amerikaanse rechtssocioloog Donald Black, houdt het onderscheid in tussen twee geweldstypen: moralistisch geweld en roofgeweld. De geconstateerde geweldsgedragingen in relatie tot de hennepcultuur in de Politieregio Midden en West Brabant bleken dan ook uiteen te vallen in deze twee typen. Enerzijds werd geweld aangewend als middel van sociale controle – door Black ook wel getypeerd als conflictmanagement – en als middel om andermans eigendommen te exploiteren, zoals bijvoorbeeld het geval is bij het rippen van een hennepkwekerij in de vorm van een overval op een woning.

Een andere wetenschappelijke bevinding, meer theoretisch van aard, die in mijn afstudeerscriptie aan de orde is gekomen, betreft het door de Amerikaanse criminoloog Paul Goldstein bedachte systemische geweldsmodel. Met dit model, dat is ontworpen naar aanleiding van het vele geweld op de ‘New Yorkse’ markt voor crack, heeft Goldstein het verband tussen drugsmarkten en geweld geduïd. Volgens hem kennen drugsmarkten namelijk traditioneel agressieve interactiepatronen, die voortkomen uit haar structuur. Daarmee doelt Goldstein op het gegeven dat drugsmarkten door haar illegale karakter zijn afgesneden van reguliere wijzen van conflictbeslechting, zoals een gerechtelijke procedure.

Hoewel het in mijn casusbestand aangetroffen moralistische geweld het systemische geweldsmodel van Goldstein onderstreept, heb ik in mijn scriptie de visie van Goldstein bekriti-

seerd en gesteld dat zij te eenzijdig is. Het is bezijden de werkelijkheid om te veronderstellen, dat het enige alternatief voor een gerechtelijke procedure gewelddadige eigenrichting is. Dit blijkt ook duidelijk uit het werk van Black, die naast eigenrichting ook vier niet gewelddadige vormen van conflictmanagement heeft onderscheiden: ‘vermijding’, ‘onderhandeling’, ‘regeling’ en ‘tolerantie’. In mijn optiek bieden daarom de criminologen Jacques en Wright een goede alternatieve typologie voor de bestudering van geweld op drugsmarkten. Met hun *resource exchange-social control*-typologie is het namelijk mogelijk om zowel niet gewelddadige als gewelddadige sociale interacties op drugsmarkten te bestuderen. Dat dit van belang is blijkt wel uit het gegeven, dat ook in mijn bestand met geweldscasussen verschillende niet gewelddadige sociale interacties waren waar te nemen. Een goed voorbeeld betrof de ontvreemding van hennep door het bedriegen van de hennepkweker. In zo’n geval is een gewelddadige rip immers niet nodig...

“Wij Chinezen zijn nooit stout”. Een kwalitatief onderzoek naar de problemen en criminele gedragingen binnen de Chinese gemeenschap in Nederland.

Afstudeerscriptie Criminologie Sharon Oe (2010), Erasmus Universiteit Rotterdam

Scriptiebegeleider: Henk van de Bunt

In de scriptie wordt de ondervertegenwoordiging van Chinezen in de Nederlandse criminaliteitsstatistieken belicht aan de hand van het gesloten karakter van de Chinese gemeenschap. Enerzijds kan deze ondervertegenwoordiging te maken hebben met het feit dat er inderdaad maar weinig problemen en criminele gedragingen voorkomen onder Chinezen. Anderzijds kan het gesloten karakter van de Chinese gemeenschap in Nederland er voor zorgen dat eventuele deviantie gedragingen niet naar buiten komen. Het algemene beeld dat heerst over Chinezen is dat zij harde werkers zijn, voor weinig overlast zorgen en lekker kunnen koken. Buiten de menukaart van het Chinese afhaalrestaurant in de buurt is er weinig bekend over Chinezen.

Aan de hand van 40 diepte-interviews met tweede generatie Chinese jongeren in Nederland wordt er met deze scriptie getracht de deuren tot deze gesloten wereld enigszins te openen. Er is bewust voor deze doelgroep gekozen, omdat zij aan de ene kant zijn opgegroeid in de Westerse samenleving, maar aan de andere kant worden zij nog steeds opgevoed met Chinese normen en waarden. Door deze unieke positie waren zij in staat om een relatief objectief beeld te schetsen wat betreft hun eigen opvoeding en het doen en laten van hun ouders.

Uit de interviews blijkt dat er inderdaad sprake is van een zekere geslotenheid en dat er zelfs gesproken kan worden van drie lagen van geslotenheid: geslotenheid naar de Nederlandse samenleving, geslotenheid in de Chinese gemeenschap en geslotenheid binnen het Chinese gezin. Door de autoritaire opvoeding die Chinese ouders handhaven, hebben Chinese jongeren duidelijk voor ogen wat gewenst en ongewenst gedrag is. Of volgens Chinese begrippen: statusverhogend en gezichtslijdend gedrag.

Chinezen hebben over het algemeen hoge verwachtingen van hun kinderen. Met een universitaire studie en een prestigieuze baan zul je veel sociaal en materieel succes verwerven en

daarmee verhoog je het aanzien van de gehele familie. Eventueel probleem – en in hun ogen: gezichtslijdend – gedrag is dan ook uit den boze. Het gaat hier om probleem gedragingen zoals alcohol- en drugsgebruik, maar ook om gedragingen die Westerlingen niet zo snel als problematisch beschouwen, zoals niet te allen tijden voor je familie en netwerk (*guanxi*) klaarstaan, het hebben van een niet-Chinese huwelijkspartner en niet studeren.

Ondanks dat zij opgroeien in een Westerse samenleving, leven de meeste Chinese jongeren zo veel mogelijk conform de groepsregels. Zonder daar overigens enige discussie over te voeren. De angst om je ouders teleur te stellen of gezichtsverlies te laten lijden lijkt bij ieder Chinees kind te overheersen. Deze conflictvermijdende houding komt overigens ook naar voren als het gaat om de probleem gedraging (overmatig) gokken: geen enkele Chinese ouder wilt dat zijn/haar kind gokt, toch wordt het vaak door de vingers gezien en afgedaan als een vorm van ontspanning dan wel een traditie met Chinees Nieuwjaar.

Als het gaat om criminele gedragingen in het Chinese restaurantwezen geven respondenten aan bekend te zijn met illegalen tewerkstelling, uitbuiting van illegale werknemers, belastingfraude en afpersingen. In tegenstelling tot de Nederlandse wetgeving definiëren zowel de Chinese ouders als de jongeren deze gedragingen niet als crimineel. Hierbij worden verschillende neutralisatietechnieken van Sykes & Matza (1957) toegepast, zoals *appeal to higher loyalties* (beroep op hogere morele plichten), *denial of victim* (ontkenning van slachtoffer) en *denial of injury* (ontkenning van schade).

Uit dit onderzoek blijkt aldus dat er wel degelijk sprake is van bepaalde problemen en criminele gedragingen in de Chinese gemeenschap, maar dat zij er hun eigen definiëring op na houden. Daarnaast speelt een sterke geslotenheid op diverse vlakken en de lage aangiftebereidheid een belangrijke rol bij de veronderstelde ondervertegenwoordiging van Chinezen in de criminaliteitsstatistiek.

Deze lage aangiftebereidheid heeft te maken met een zeker wantrouwen naar de overheid, de slechte beheersing van de Nederlandse taal en het feit dat het vaak gaat om een Chinese en soms zelfs bekende dader. Aangifte wordt daarom vaak achterwege gelaten uit angst voor represailles, maar ook om overige conflicten te vermijden. Daarnaast heerst er in een collectieve gemeenschap zoals die van Chinezen de gedachte dat alles zo klein mogelijk afgedaan moet worden en zo veel mogelijk onderling opgelost moet worden. Er lijkt dus sprake te zijn van een ietwat gedwongen doch effectieve geheimhouding als het gaat om problemen en criminaliteit binnen de Chinese gemeenschap in Nederland.

Vroege versus late starters: Achtergronden, ontwikkeling en criminele ‘carrières’ van delinquenten met schizofrenie.

Anouk Bouhuizen, Masterscriptie Criminologie

Begeleiders: prof. dr. H.J.C. van Marle & drs. J.D.M. van Dongen

Wanneer er mediaberichten verschijnen over delicten gepleegd door psychiatrische patiënten, wordt er al snel een link gelegd tussen ‘gek’ en ‘gevaarlijk’. Psychiatrische patiënten hebben echter slechts een klein aandeel in het totaal aantal gepleegde

ernstige geweldsdelicten.¹ Ik heb onderzocht welke ontwikkelingsfactoren – zoals criminogene omstandigheden in de jeugd en antisociaal gedrag – een rol spelen bij delinquenten met een schizofrene spectrum stoornis.

De onderzoeksgroep is afkomstig van het Pieter Baan Centrum. Het zijn verdachten van ernstige feiten met een diagnose van een schizofrene spectrum stoornis (meestal schizofrenie). In deze scriptie is een onderscheid gemaakt tussen ‘vroege starters’ en ‘late starters’. Dit onderscheid is gebaseerd op eerder onderzoek van Hodgins.² De vroege starters beginnen op jonge leeftijd met het plegen van delicten, nog voordat de symptomen van de schizofrene stoornis (zoals wanen en hallucinaties) aanwezig zijn. Late starters beginnen daarentegen pas met delinquentie nadat de stoornis aanvang heeft genomen. In deze scriptie stonden de verschillen tussen de vroege en de late starters wat betreft hun achtergrond, ontwikkeling en criminele ‘carrières’ centraal. Vroege starters bleken inderdaad een andere voorgeschiedenis te kennen dan late starters. In de jeugd was er namelijk vaker sprake van externaliserende gedragsproblemen. Hoe ernstiger deze gedragsproblemen, des te vaker kwamen ze voor bij de vroege starters. Bij de vroege starters was er bovendien significant vaker sprake van lichamelijke mishandeling in de jeugd, verwaarlozing, uithuisplaatsing en middelengebruik op jonge leeftijd. De ouders van deze vroege starters hadden significant vaker (een) verslaafde ouder(s) of een vader met een strafblad. In de groep van late starters kwamen deze problemen in de jeugd minder vaak voor. Op volwassen leeftijd bleek er onder de vroege starters vaker een antisociale persoonlijkheidsstoornis of een andere cluster B persoonlijkheidsstoornis voor te komen. Daarnaast was er vaker sprake van antisociale en narcistische trekken in de persoonlijkheid. Drugsgebruik kwam in deze groep ook vaker voor. Het gaat dan vooral om het gebruik van twee of meer psychoactieve middelen (polydruggebruik) en het gebruik van cannabis. Ook in de criminele ‘carrières’ waren verschillen te zien tussen deze groepen. Bij de vroege starters was er vaker sprake van proactieve agressie en werden er naast (ernstige) geweldsdelicten ook vermogensdelicten gepleegd. Ook was er een klein verschil te zien in het soort slachtoffer. Terwijl de vroege starters iets vaker onbekende personen als slachtoffer hadden, maakten de late starters iets vaker slachtoffers onder familieleden. Bij late starters die tevens ‘*first offender*’ waren, ging het in 65,6% om bekende slachtoffers (partner, familie, vriend/kennis, burens, collega/werkgever). Zij hebben ook significant vaker dan *niet-first offenders* een levensdelict (moord/doodslag) als eerste delict gepleegd.

Vroege starters blijken dus inderdaad een andere voorgeschiedenis te hebben dan late starters. Antisociaal gedrag, middelengebruik, criminogene omstandigheden en externaliserende gedragsproblemen in de jeugd blijken ook een ‘vroege start’ van delinquentie bij personen met schizofrenie te voorspellen. Dit zou mogelijk kunnen wijzen op een andere etiologie van de criminaliteit gepleegd door vroege starters, waarbij vroege starters vaker blootgesteld zijn aan criminogene risicofactoren. De vroege starters lijken wat betreft hun voorgeschiedenis, hun gedragsproblemen en criminele carrière dus meer op de ‘gewone’ life-course-persistent daders zonder psychotische stoornis.³ De bevindingen sluiten aan bij eerder onderzoek van Hodgins. Omdat het hier gaat om Nederlands replicatieonderzoek, valt het concept van de ‘vroege en late starters’ hiermee ook te generaliseren naar de Nederlandse delinquentenpopulatie. Of er

daadwerkelijk sprake is van andere oorzaken van delinquentie, zal verder onderzoek moeten uitwijzen. De verwachting in dit onderzoek was, dat de positieve symptomen van schizofrenie vaker aanwezig zouden zijn bij late starters. De vroege en late starters bleken echter niet significant te verschillen in de aanwezigheid van positieve symptomen, behalve dat er bij late starters iets vaker sprake was van visuele wanen en tactiele hallucinaties. In volgende studies zou nader onderzocht kunnen worden in hoeverre actieve psychotische symptomen het delictgedrag van vroege en late starters hebben gemotiveerd. De bevindingen suggereren dat er bij de behandeling van vroege starters rekening moet worden gehouden met verschillende complexe risicofactoren. Een behandeling puur gericht op antipsychotische medicatie zal veelal niet volstaan.

- ¹ Meijel, B. van & Kuipers, T. (2006). *Zorg rondom schizofrenie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- ² Hodgins, S. (1995). Major mental disorder and crime: an overview. *Psychology, Crime & Law*, 2, 5-17. Zie ook: Hodgins, S. (2008). Violent behavior among people with schizophrenia: A framework for investigations of causes, effective treatment and prevention. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 363 (1503), 2505-2518.
- ³ Moffitt, T.E., Caspi, A., Harrington, H. & Milne, B.J. (2002). Males on the life-course-persistent and adolescent-limited pathways: Follow-up at age 26 years. *Development and Psychopathology*, 14, 179-207.

Prijsvraag

Maak nu kans op *Overtuigend Bewijs* van getuige-deskundige en hoogleraar rechtspsychologie Peter van Koppen!

In dit boek voelt hij het Nederlandse rechtssysteem aan de tand. Aan de hand van spraakmakende strafzaken zoals de Schiedammerparkmoord maakt hij zijn analyse duidelijk.

Wat moet je doen om een exemplaar te winnen? Simpel. Maak de volgende slagzin af:

Tunnelvisie kan worden voorkomen door...

Stuur uw reactie naar redactie.tvc@nscr.nl. De drie beste inzendingen ontvangen een exemplaar

Call for papers

Het jaarlijkse NVK-congres vindt plaats op 16 en 17 juni in het Kamerlingh Onnes Gebouw te Leiden. Dit jaar is het thema 'Het stoppen met crimineel gedrag (desistance)'. Tijdens het congres zullen Professor Anthony Bottoms (Universiteit van Cambridge) en Professor Paul Nieuwbeerta (Universiteit Leiden) nader op dit onderwerp ingaan. Gedurende deze twee dagen vinden ook marktdagessies plaats op allerlei andere thema's. Sessies duren anderhalf uur en per sessie worden drie papers besproken. Alle belangstellenden worden van harte uitgenodigd een voorstel voor een paper in te dienen. Aanmelden kan uiterlijk tot 15 april 2011 via de website van de NVK (www.criminologie.nl/nvk/index.html).

Recent verschenen

- Bakker, G., R. Anker, R. Peper, L. Ellen, *Ik geef een feestje als ik vrijkom, jubileumboek bij het vijftigjarig bestaan van Het Poortje Jeugdinstellingen*, uitgeverij Passage, 144 p. ISBN 978 90 5452 227 0.
- Boutellier, H., *De improvisatiemaatschappij*. Boom juridische uitgevers, ISBN 97890 5931 625 6.
- Bruinsma, G., *Pleidooi voor een interactionistische criminologie. Oratie*, Boom juridische uitgevers, 978 90 8974 3862.
- Doreleijers, T.A.H., J.M. ten Voorde, M. Moerings, *Strafrecht en forensische psychiatrie voor 16- tot 23 jarigen*, Boom juridische uitgevers 177 p. 978 90 8974 3695.
- Bruinsma, M.Y., M.J.G. Jacobs, M.E.W. Jans, J.A. Moors, A.C. Spapens en C.J.C.F. Fijnaut, *Grensoverschrijdend politiewerk in de Euregio Rijn-Maas-Noord*, Intersentia, 213 p., ISBN 978 94 000 0118 3.
- Dechesne, M., J. van der Veer, *Criminaliteit in relatie tot gewelddadig radicalisme en terrorisme. Een overzicht van theoretische verbanden en een casusanalyse van salafistisch jihadisme in Nederland*, Universiteit Leiden, Centrum voor Terrorismen en Contraterorisme, Campus Den Haag, ISBN 978 90 816196 1 5.
- De Ruyver, B., P. Ponsaers, T. Vander Beken, G. Vermeulen (red.), *Strafrechtshandhaving in België en Nederland. Uitgave ter gelegenheid van het eredoctoraat toegekend door de Universiteit Gent aan prof. Dr. Cyrille Fijnaut*, Maklu, 160 p., 978 90 466 0322 2.
- De Wree, E., E. Devroe, W. Broer, P. van der Laan, *Evidence based policing*, Maklu/SMVP, 378 p. ISBN 978 90 466 0334 5.
- Delrue, G., *Witwassen*, Maklu, ISBN 978 90 466 03840.
- Donselaar, J. van, P.R. Rodrigues (red.), *Monitor Racisme & Extremism. Negende rapportage*. Anne Frank Stichting / Universiteit Leiden, 252 p., 978 90 85550 04 4.

- Ermers, R., J. Goedee, M. Albrecht, & R. de Jong, *Werkboek Eergerelateerd Geweld*, Lemma, 978 90 5931 576 1.
- Eysink Smeets, M., P. van Os (red.), *Probleemgericht politiewerk en de rol van criminaliteitspreventie in 60 kleine stappen (vertaling en bewerking van Clarke en Van Eck's Crime Analysis for Problem Solvers in 60 Small Steps)*, Hogeschool Inholland in samenwerking met de Politieacademie
- Faber, W., S. Mostert, J. Faber, N. Vrolijk, *Phishing, kinderporno en advance-fee internet fraud. hypothese van cybercrime en haar daders: Hypothesen van cybercrime en haar daders*, Faber organisatievernieuwing, ISBN 978 90 806 9054 7.
- Ferwerda, H., T. van Ham, *Problematische jeugdgroepen in Nederland. Omvang en aard in het najaar van 2010*, Bureau Beke.
- Gazan, F., Ch. De Craim, E. Traets (red.), *Jeugd delinquentie. Op zoek naar passende antwoorden*, Maklu, 298 p., 978 90 466 0393 2 298.
- Gestel, B. van, C.J. de Poot, R.F. Kouwenberg, *De Wet opsporing terroristische misdrijven drie jaar in werking*, WODC-Memorandum 2010-03.
- Graaf, G. de, L.W.J.C. Huberts, *Klokkeluiders en veiligheid in organisaties*, SMVP, 79 p., ISBN 978 90 73822 085.
- Groeneveld, S., M. Verhart, Capone en King, *Van delinquent tot idealist*, SWP, 144 p., ISBN 978 90 8850 128 9.
- Gunther Moor, L., J. Veldhuis (red.), *Openbare orde en rechtshandhaving in multiculturele buurten. Ontwikkelen van actief burgerschap*, SMVP, 213 p., ISBN 978 90 73822 207.
- Haan, W.J.M. de, *Mag het iets meer zijn? Criminologisch onderzoek naar geweld in het publieke domein*, 72 p., ISBN 978 90 130 7859 6.
- Haas, N., *Public support for vigilantism*. Proefschrift NSCR, Boekenbent, 194 p.
- Heer-de Lange, N.E. de, S.N. Kalidien (red.), *Criminaliteit en rechtshandhaving 2009*, Boom juridische uitgevers, 540 p., ISBN 978 90 8974 3640.
- Helsloot, I., B. van 't Padje (red.), *Zelfredzaamheid*, Boom juridische uitgevers, 274 p., ISBN 978 90 8974 3114.
- Heuvel, J.H.J. van den, L.W.J.C. Huberts, Z. van der Wal, K. Steenbergen, *Integriteit van het lokaal bestuur*, Boom juridische uitgevers, ISBN 978 90 5931 618 8.
- Hoogenboom, B., *Politie in de netwerksamenleving. De havens in Rotterdam*, SMVP, 113 p., ISBN 978 90 72652 53 9.
- Hoogenboom, B., L. Paape, M. Pheijffer, *Accountancy in beweging*, Boom juridische uitgevers, 231 p., ISBN 978 90 8974 3916.
- Huisman, W., *Business as usual* (tweetalig). Oratie, 99+65 p., ISBN 978 90 8974 3480.
- Koenraadt, F. (red.), *Subjectiviteit in strafrecht en psychiatrie*, Boom juridische uitgevers, 100 p., ISBN 978 90 8974 3572.
- Koenraadt, F. e.a., *Het verlov van de ter beschikking gestelde*, Boom juridische uitgevers, 128 p., ISBN 978 90 8974 3633.
- Kolthoff, E., *Integriteit, mensenrechten en de veiligheidsmythe*. Oratie, Boom juridische uitgevers, 71 p., ISBN 978 90 8974 362 6.
- Koppen, P. van, *Overtuigend Bewijs, indammen van rechterlijke dwalingen*, Nieuw Amsterdam, 320 p., ISBN: 978 90 468 0974 7.
- Loeber, R., W. Slot, P. van der Laan, M. Hoeve, D. Graas (red.), *Misdadigers van morgen. Over de ontwikkeling en effectieve aanpak van jeugd delinquentie onder twaalfminners*, SWP, 320 p., ISBN 978 90 66 659629.
- Lünemann, K.D., W. Smit, L.F. Drost, *De methodiek Oranjehuis in uitvoering*, Verwey-Jonker Instituut, 92 p., ISBN 978 90 5830 420 9.
- Nationaal Rapporteur Mensenhandel, *Mensenhandel, 10 jaar NRM*, BNRM, 248 p.
- Pleysier, S., *Angst voor criminaliteit*. Proefschrift, Boom juridische uitgevers, 333 p., ISBN 978 90 8974 3077.
- Rovers, B., e.a., *Overvallen in Nederland*, Boom juridische uitgevers, 321 p., ISBN 978 90 8974 3787.
- San, M. van, S. Sieckelick, M. de Winter, *Idealen op drift*, Lemma, 104 p., ISBN 978 90 5931 560 0.
- Spapens, T., *Valse bingo's*, Boom juridische uitgevers, ISBN 978 90 8974 385 5.
- Staring, R., J. Aarts, *Jong en illegaal in Nederland*, Boom juridische uitgevers, 231 p. ISBN 978 90 8974 3671.
- Stevens, L., W.-J. Verhoeven, *Raadsman bij politieverhoor*, Boom juridische uitgevers, 201 p., ISBN 978 90 8974 3831.
- Stol, W.Ph., *Cybersafety overwogen*, Boom juridische uitgevers, ISBN 978 90 8974 376 3.
- Stuive, K., P. Deelman, *Burgernet en andere vormen van burgerparticipatie in de veiligheid*, SMVP, 163 p., ISBN 978 90 7382 209 2.
- Terpstra, J., *De maatschappelijke opdracht van de politie*. Oratie, Boom juridische uitgevers, 54 p., ISBN 978 90 8974 272 8.
- Tromp, N., J. Snippe, B. Bieleman, E. de Bie, *Preventieve maatregelen horizontale fraude*, Intraval, ISBN 978 908874 092 2.
- Van Daele, D., e.a., *Criminaliteit en rechtshandhaving in de Euregio Maas-Rijn deel 3*, Intersentia, 494 p., ISBN 978 94 00 000827.
- Vanfraechem, I., I. Aertsen, J. Willemsens, *Restorative Justice Realities*, Boom juridische uitgevers, ISBN 978 90 8974 361 9.
- Varst, L.P. van der, M. Zannoni, A. Bouabid, T. van Ham, A. van Wijk, *Extreem link(s)?* Boom juridische uitgevers, ISBN 978 90 8974 396 1.
- Vianen, R.T. van, R. de Boer, B.J. de Jong, P. van Amersfoort, *De inzet van het strafrecht bij kindermishandeling*, Adviesbureau Van Montfoort.
- Vlaming, F. de, *De aanklager*, Boom juridische uitgevers, 272 p., ISBN 978 90 8974 3954.
- Vrieling, J., *Van haat gesproken. Een rechtsantropologisch onderzoek naar de bestrijding van rasgerelateerde uitingsdelicten in België*, Maklu, 796 p., ISBN 978 90 466 0349 9.
- Woude, M.A.H. van der, *Wetgeving in een Veiligheidscultuur Totstandkoming van antiterrorismewetgeving in Nederland bezien vanuit maatschappelijke en (rechts)politieke context*. Proefschrift, Boom juridische uitgevers, ISBN 978 90 8974 379 4.

Oraties en Promoties

- Afscheidscollege prof.dr. L.M. Moerings, 4 maart, universiteit Leiden.
- Afscheidscollege prof.dr. K.L.K. Brants, 8 april, Universiteit Leiden.
- E. Ufkes, 'Burenconflicten in Cultureel Diverse Wijken', 6 januari 2011, Groningen.
- M.A.H. van der Woude, Wetgeving in een Veiligheidscultuur, Promotie 1 december 2010, Universiteit Leiden.
- C. Mbagaya, Kindermishandeling in Kenia, Zambia en Nederland, proefschrift 15 december 2010, Universiteit Leiden.
- M.M. Dams, Recidive in België en Nederland. Een analyse van 200 jaar rechtspraak en rechtsleer, promotie 1 december 2010, Universiteit Maastricht.
- K. Keizer, The spreading of disorder, Promotie 14 oktober 2010, RU Groningen.
- Oratie mr.dr. A.B. Blomberg, Wie is er verantwoordelijk voor de handhaving?, 4 februari 2011, Erasmus Universiteit.
- B.J.V. Keupink, Daderschap bij wettelijke strafrechtelijke zorgplichtbepalingen, Promotie 17 februari 2011, Erasmus Universiteit.
- M. van de Rakt, Intergenerationele overdracht van criminaliteit, 11 januari 2011, Radboud Universiteit Nijmegen.
- V. van der Geest, De ontwikkeling van delinquent gedrag bij hoog-risico jongeren, 18 mei, NSCR.
- E. Myjer, Oratie 25 februari, 2011, 16.15, Universiteit Utrecht.

Benoemingen, onderscheidingen enz.

- Eredoctoraat Universiteit Maastricht voor Professor Alston.
- M.M. Boone is per 1 november 2010 benoemd tot bijzonder hoogleraar Penologie en Penitentiair Recht aan de Faculteit Rechtsgeleerdheid, RU Groningen.
- R. Staring is benoemd tot bijzonder hoogleraar Mobiliteit, toezicht en criminaliteit in de Erasmus School of Law vanwege de vereniging Trustfonds EUR.
- T. Eijsbouts (1946) is per 1 november bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid Leiden benoemd tot hoogleraar Europees recht.
- A. Blokland is per 1 september benoemd tot Bijzonder Hoogleraar Criminology and Criminal Justice aan de Universiteit Leiden
- G. Meershoek is benoemd tot lector bij de Politieacademie.

Agenda

- Seminar 'Raadsman bij politieverhoor – over recht op bijstand, waarheidsvinding en effectiviteit van opsporingsonderzoek, 24 februari, Erasmus Universiteit, www.frg.eur.nl/pub/sectie_criminologie/seminar_raadsman_bij_politieverhoor/
- 11e jaarsconferentie piv, 25 maart, Amersfoort, www.kerkebosch.nl

- Congres crime, criminalistics and criminal psychology: new directions in investigative behavioural science, 31 maart t/m 2 april, Amsterdam, new.ia-ip.org/conference_12
- NVK marktdagen, 16 en 17 juni, Leiden (indienen papers tot 15 april), www.criminologie.nl
- De bestuurlijke strafbeschikking in perspectief. Congres juni, Erasmus Universiteit Rotterdam, www.frg.eur.nl/congressen/
- Congres Global legal education, 23-24 juni, ter ere van het 30-jarig jubileum van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Maastricht, www.maastrichtuniversity.nl/web/Institutes/METRO/Conferences/GlobalLegalEducation.htm
- 16e Wereldcongres Criminologie, 5-9 augustus in Kobe (Japan), wcon2011.com
- 11th annual conference, 21-24 september, ESC-conferentie, Vilnius, Litouwen, www.eurocrim2011.com
- International conference justice in wartimes and revolutions: Europe, 1795-1950, 22 en 23 september, Brussel, www.cegesoma.be/cms/index_en.php
- Workshop on internment, incarceration and detention, captivity histories in Western Europe around the First and Second World War, 3 en 4 november, Amsterdam, erfenisenvancollaboratie.nl/node/76

COLOFON

Redactie: M. Boone en M. Soudijn m.m.v. A. Baars

De Criminoloog wordt 3 x per jaar per e-mail verzonden aan de leden van de Nederlandse Vereniging voor Criminologie en abonnees van het Tijdschrift voor Criminologie - TvC

Correspondentieadres:

De Criminoloog, t.a.v. Adriëne Baars
Postbus 71304
1008 BH Amsterdam

redactie.tvc@nscr.nl
www.criminologie.nl/nvk,
waar u zich ook kunt aanmelden als lid van de NVK